

men de er uenige om hva likeverdighet innebærer. Likhetsfeminister er opptatt av at kvinner skal ha de samme rettighetene og mulighetene som menn. Forskjellsfeminister betoner på sin side at kjønnene er grunnleggende ulike, og at likestillingskamp ikke først og fremst bør handle om at kvinner skal gjøre det samme som menn. Heller enn å etterstrebe kjønnsbalanse på alle felt burde man jobbe for at de særegent kvinnelige bidragene til samfunnet blir høyere verdsatt, både økonomisk og kulturelt (Holst, 2009, s. 46–47).

Feminisme: Teori om at det skal være politisk, sosial og økonomisk likhet mellom kjønnene fordi alle mennesker er likeverdige. Feminismen rommer flere syn på hva likeverdighet innebærer.

Forskjellsfeminisme: Feministisk retning som vektlegger at kjønnene er grunnleggende *ulike*, og at likestilling ikke skal handle om at kvinner skal gjøre det samme som menn.

Likhetsfeminisme: Feministisk retning som vektlegger at det *ikke* er grunnleggende forskjeller mellom kjønnene, og at alle derfor skal ha de samme rettighetene og mulighetene.

På bakgrunn av dette skillet finnes det gode grunner til å karakterisere Wollstonecraft som en typisk likhetsfeminist, skjønt bildet er ikke helt entydig. Wollstonecraft er opptatt av at kvinner skal ha like muligheter til å oppnå de rollene og posisjonene i samfunnet som tradisjonelt har vært forbeholdt menn. Hun avviser at det finnes et naturlig grunnlag for å behandle kjønnene ulikt. Den viktigste naturlige forskjellen mellom kjønnene består etter hennes syn i at menn normalt er fysisk sterkere enn kvinner. Kvinner har imidlertid de samme fornuftsevnene som menn, og det er vår felles fornuft som utgjør grunnlaget for vår iboende rett til frihet. Og siden kjønnene er likt utrustet med fornuftsevner, burde det være fullt mulig for kvinner å

bli eksempelvis leger eller selvstendig næringsdrivende på lik linje med menn. I tillegg til å gjøre god nytte for samfunnet vil yrkesaktive kvinner sikre seg den uavhengigheten de har rettmessig krav på.

De fleste av disse synspunktene fremstår som lite kontroversielle i dag. I Wollstonecrafts samtid ble imidlertid kvinner ofte ansett for å være spesielt sarte og følsomme skapninger som burde oppdras til underdanighet. Kvinner var «skapt for å være mannens leketøy, ranglen som bestandig skal forlyste hans øre når han ønsker å la tanken hvile og vil kose seg» (Wollstonecraft, 1792/2003, s. 53). Også i Wollstonecrafts øyne fremsto mange kvinner som overfølsomme og intellektuelt innskrenkede. Etter hennes syn skyldtes ikke dette forholdet biologisk kjønn, men mangelfull oppdragelse og utdanning. I oppdragelsen av kvinner ble pene manerer og evnen til å behage menn prioritert. Tilegnelse av kunnskap og evnen til å bruke egen forstand kom i beste fall i annen rekke. Og under slike forhold var kvinners forutsetninger for å fungere som ansvarlige samfunnsborgere svært begrenset.

Selv om alle mennesker har anlegg for selvstendig tenkning, må denne evnen utvikles over tid og gjennom systematisk øvelse. Uten riktig opplæring kan vi ikke forvente at en person blir i stand til å trekke fornuftige slutninger eller utvise moralsk dømmekraft. Ifølge Wollstonecraft var kvinner generelt dummere enn de trengte å være, fordi de hadde blitt stimulert på feil måte. Dumme sysler gjør kvinner dumme, skriver hun (Wollstonecraft, 1792/2003, s. 114). Heller enn å oppdras til frie og selvstendige voksne ble de forberedt til en tilværelse Wollstonecraft gjentatte ganger sammenligner med slaveri.